

VERTROUWELIJKSTUDIE EN SCHOLING IN MOSKOUI. Algemeen

De communistische Nederlanders, die voor het volgen van een opleiding in de Sowjet-Unie vertoeven, kunnen in twee categorieën worden onderscheiden, t.w. enkele jongeren, die aan universiteiten aldaar studeren en een klein aantal kaderleden van de CPN, dat er een politieke scholing ontvangt.

In het algemeen kan worden opgemerkt, dat de CPN-leiding zowel de kandidaten voor studie als die voor scholing in Moskou streng selecteert.

Bij het zoeken van kandidaten voor studie in de Sowjet-Unie verkeert de partij evenwel in het nadeel, dat het reservoir waaruit zij hiertoe kan putten, bijzonder klein is. Bovendien hebben lang niet alle communistische jongeren, die qua opleiding en politiek gehalte, voor een dergelijke candidatuur in aanmerking zouden komen, daartoe de vereiste animo.

De CPN-leiding verwacht de academische opleiding van genoemde jonge communisten in Moskou dienstbaar te kunnen maken aan vergroting van de communistische invloed onder de Nederlandse intelligentsia.

Bij de aanwijzing van partijgenoten voor het volgen van een politieke scholing in de USSR heeft de partij te kampen met het probleem van kadertekort. Uit dien hoofde kunnen juist de capabele krachten veelal slechts node voor langere duur in ons land worden gemist.

Van de opleiding van partij kader in de Sowjet-Unie verwacht de CPN-leiding evenwel te kunnen profiteren voor de bezetting van belangrijke posten in het partijapparaat.

Zo kon reeds worden geconstateerd, dat de meeste communisten, die in de afgelopen jaren in Moskou een partijscholing van langere of kortere duur ontvingen, na terugkeer in ons land spoedig hogere functies in de partij kregen te vervullen dan voordien het geval was.

Voor studiedoeleinden verblijven thans in Moskou: H. Zegeling, F.F. Bekker, W.A.J. Brouwer, S. van der Horst en A. Korlaar; voor het ontvangen van partijscholing: J. Kleijn, N. Clerx en W.J.A. Nieuwenhuysen.

De studenten onder hen waren voor hun vertrek uit Nederland actief in de communistische jeugdbeweging, de anderen vooral in de communistische partij.

De aan hun opleiding in Rusland verbonden kosten komen - voor zover bekend - geheel voor rekening van de CPSU.

II. BIJZONDERHEDEN

1. Studie

Ten aanzien van de thans in Moskou verblijvende Nederlandse studenten is het volgende bekend.

a. H. Zegeling.

Huibert Zegeling (13-6-'35 Zwolle), stiefzoon van CPN-voorzitter Paul de Groot, studeert sedert september 1957 wiskunde aan de Lomonossov-universiteit in Moskou. Hij is gehuwd met de Russin Olga Alexandrowna Barisjava (geb. 1934). Het echtpaar Zegeling zou in een der Universiteitsgebouwen zijn gehuisvest (zône B, Kamer 1668). Naar verluidt overweegt Zegeling zich na beëindiging van zijn studie - mogelijk dit jaar - voor goed met vrouw en kind in Nederland te vestigen. Zegeling, die zich bij zijn studie specialiseerde in de electronica, zal dan hier een op zijn studie afgestemde werkring zoeken.

b. F.F. Bekker.

Frans Ferdinand Bekker (24-1-'34 Amsterdam) - ongehuwd - studeert eveneens sedert 1957 wis- en natuurkunde aan de Lomonossov-universiteit in de Russische hoofdstad. Zijn universiteitsadres zou zijn: Moskou V-234, Zône B, Kamer 814. Bekker, die evenals Zegeling tot dusver goede studieresultaten zou hebben behaald, heeft te kennen gegeven zijn studie in Moskou omstreeks december 1963 te kunnen afsluiten.

c. W.A.J. Brouwer.

Walter August Johan Brouwer (29-5-'30 Haarlem) - ongehuwd - studeert sedert november 1959 in de Sowjet-Unie, waar hij een opleiding volgt voor scheepsbouwkundig ingenieur. Aanvankelijk was hij als student ingeschreven aan de Lomonossov-universiteit. Sedert het najaar van 1960 zet hij de genoemde studie evenwel voort aan een onderwijsinstelling te Odessa. (Studieadres onbekend.) Naar verluidt verwacht ook hij zijn studie in de loop van dit jaar te kunnen voltooien.

- 3 -

d. S. van der Horst.

Simon van der Horst (12-1-'36 Amsterdam) - ongehuwd - ving zijn studie (chemie) aan de Lomonossov-universiteit te Moskou tegelijk aan met de hierboven genoemde W.A.J. Brouwer. In de loop van 1962 werd vernomen, dat hij zich in de metallurgie specialiseerde. Zijn studie-adres is d.z.z. niet bekend. Omtrent de studie-resultaten van betrokkene staan geen gegevens ter beschikking. Aangezien eenmaal werd vernomen, dat zijn studie in totaal zeker 5 jaar in beslag zou nemen, is het niet waarschijnlijk, dat hij daarmee vóór 1964 gereed zal komen.

e. A. Korlaar.

André Korlaar (9-10-'40 Amsterdam) - ongehuwd - is de jongste van de thans in Moskou studerende Nederlandse communisten. Hij reisde op 6 oktober 1961 naar Moskou, waar hij - na de gebruikelijke periode van Russische taalstudie - werd ingeschreven als student in de wis- en natuurkunde, vermoedelijk aan de Lomonossov-universiteit. Zijn studieadres is d.z.z. niet bekend.

In het begin van dit jaar werd vernomen, dat de studie betrokkene niet gemakkelijk valt. Naar verluidt zal hij zijn opleiding - ook bij normale voortgang van de studie - zeker niet voor 1967 kunnen voltooien.

2. Scholing.

Voor het ontvangen van politieke scholing verblijven thans de volgende Nederlandse communisten in de Sowjet-Unie.

a. J.Kleijn.

Jacques Kleijn (17-2-'26 Amsterdam; wonende aldaar) - gehuwd - maakt sedert 1955 deel uit van het bestuur van het CPN-district Amsterdam. In 1959 werd hij gekozen in het dagelijks bestuur en vervolgens ook in het secretariaat van dit district.

Kleijn is als vrijgesteld partij-functionaris belast met taken op het gebied van het bedrijfswerk en de propaganda. Ook treedt hij op als scholingsleider.

Medio 1962 werd hij - samen met de ondergenoemde N. Clerx - door de CPN-leiding aangewezen voor het volgen van een politieke scholingscursus van een half jaar (of een jaar) in Moskou (mogelijk aan de Lenin-universiteit). Op 21 augustus d.a.v. vertrokken beiden per trein naar de Sowjet-Unie. Zijn adres in Moskou zou zijn: Moskou A-57, M/A (of M/R) 1279.

b. N. Clerx.

Nicolaas Clerx (8-6-'31 Breda; wonende te Rotterdam) - ongehuwd - maakt sedert 1959 deel uit van de dagelijkse leiding van het CPN-district Rotterdam en is - als gesalarieerd partijfunctionaris - belast met de propaganda in dit district. Hij verblijft in Moskou op hetzelfde adres als J. Kleijn. Clerx en Kleijn worden binnenkort in Nederland terugverwacht.

c. W.J.A. Nieuwenhuysse.

Wilhelmus Johannes Adamus Nieuwenhuysse (21-9-'38 Zaandam; wonende te Krommenie) - gehuwd - maakt sedert 1958 deel uit van het hoofdbestuur (dagelijks bestuur) van het communistische Algemeen Nederlands Jeugd Verbond (ANJV), sedert 1961 van het bestuur van het CPN-district Zaanstreek en sedert 1962 van de communistische Nederlandse Vredesraad (NVR). Zijn grootste activiteit lag tot dusver op het terrein van het communistische jeugdwerk.

De partijleiding, die hoge verwachtingen van betrokkene koestert, benaderde hem in het begin van dit jaar met het doel hem in Moskou een politieke scholingscursus van een half jaar te doen volgen. Na enige aarzeling stemde betrokkene hierin toe.

Op 25 februari j.l. reisde hij per trein naar de Sowjet-Unie. Zijn adres in Moskou is d.z.z. niet bekend.

17 juni 1963